

DİSK/GENEL-İŞ

İŞYERLERİNDE DURUM - 1

(BELEDİYELER-HASTANELER-ÜNİVERSİTELER-KONUTLAR)

DİSK/GENEL-İŞ

Türkiye Genel Hizmetler İşçileri Sendikası

COVID-19 SALGINI VE İŞYERLERİMİZDE ÇALIŞMA KOŞULLARI

Covid-19 küresel salgını sürecinde örgütlü olduğumuz işyerlerindeki çalışma koşullarını ve önlemleri 44 şubemiz eliyle araştırdık. Rapor, bu araştırmanın ürünüdür.

Bu araştırmayla, örgütlü olduğumuz işyerlerinde salgın sürecinde alınan önlemlerin işçi sağlığı ve güvenliği bakımından yeterli olup olmadığı, işçilere virüsten korunmak üzere koruyucu ekipman sağlanıp sağlanmadığı, sendikamızın talep ettiği önlemlerin işyerlerinde uygulanma oranı ve işyerlerinde müdahale edilmesi gereken olumsuz uygulamalar üzerinde durulmuştur. Ayrıca birim/çalışma alanı ya da bölge kaynaklı tehlike ve riskler

ile işyerlerindeki işçilerin şubelerimize iletmış olduğu talepler değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda ortaya çıkan genel tablo şöyledir:

Covid-19 salgını kapsamında işyerlerimizde çeşitli işçi sağlığı ve güvenliği tedbirleri alınmıştır, ancak bu önlemler yeterli düzeyde değildir. Önlemler konusunda hala ciddi eksiklikler bulunmaktadır.

Önlemlerin daha çok metropol şehirlerde alındığı, diğer şehirlerde ise yeterli olmadığı görülmüştür. Bu süreçte işyerlerimizde alınan en yaygın tedbirler; risk grubundaki (60 yaş üstü, hamile ya da kronik hastalığı olan) işçilere ücretli izin uygulaması, mesai saatlerinin

düzenlemesine ilişkin düzenlemeler (mesai saatinin kısaltılması, uzaktan çalışma ya da dönüşümlü çalışma gibi), 12 yaş ve altı çocuğu olan işçilere ücretli izin verilmesi, işyeri ortamı ve işyerinde kullanılan araç-gereçlerin dezenfeksiyonunun düzenli olarak yapılması şeklinde olmuştur. Bunların yanı sıra, işyerlerinde salgın kapsamında ortak alanların kullanımında kişi sınırlaması ve nöbetleşe kullanım uygulaması, işçi servislerinde kişi yoğunluğunun azaltılması, işyerindeki ortak kullanım alanlarının işçileri korumak üzere yeniden düzenlenmesi gibi önlemler de alınmıştır. Ancak bu tedbirler örgütlü olduğumuz işyerlerinde yaygın bir şekilde uygulanmamakta ve ciddi eksiklikler bulunmaktadır.

İşyerlerimizde tespit ettiğimiz başlıca eksiklikler şöyledir;

1

Salgın sürecinde işyerlerimizde yaşanan en büyük problem, çalışma koşulları ve işyeri ortamının salgın tedbirleri kapsamında yeniden düzenlenmemesidir. Ayrıca belediyelerin salgın kapsamında bazı işlerdeki görev ve sorumluluklarının artması, bazı birim işlerde yakın çalışmanın ve halkla temasın fazla olması ve işyeri ve çalışma düzeninde yapılan değişikliklerin yetersizliği nedeniyle pek çok üyemiz hastalığa yakalanma riskiyle karşı karşıyadır.

2

Kişisel hijyen için ayrılması gereken süre ve molaların verilmesi ile işverence işçilere ücretsiz ve yeterli sayıda sağlanması gereken eldiven, maske ve dezenfektan gibi kişisel koruyucu ekipman konusunda aksaklıklar söz konusudur.

3

İşyerlerimizde düzenli ateş ölçümlerinin yapılması, ateşi yüksek işçinin işyeri sağlık birimine ya da sağlık kuruluşuna yönlendirilmesi konusundaki tedbirler yeterli değildir.

4

İşyerlerimizde, işçilere Covid-19 hakkında bilgilendirme yapılması ve işçi sağlığı ve güvenliği eğitimi verilmesi konusunda ciddi eksiklikler vardır.

5

İşyerlerimizde İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları'nın işleyişi, Covid-19 salgın süreci kaynaklı bir tedbir uygulanarak yeniden düzenlenmemiş, İSG Kurulları'nın salgın sürecine uygun işlediği işyerimiz oldukça sınırlı kalmıştır. Kurullarda alınan kararların hayata geçirilmesi konusunda da aksaklıklar mevcuttur.

6

Yaygın uygulamalar olmakla birlikte, bazı işyerlerinde çalışma sürelerinin uzatılması ve fazla çalışmanın dayatılması, ücretsiz izin dayatması, kronik rahatsızlığı bulunan işçilerin ücretli izne çıkarılmaması, risk grubunda yer alan işçilerin ücretli izne çıkmalarına izin verilmemesi, hamile işçiler ve kronik hastalığı bulunan işçilerin çalıştırılmaya devam ettirilmesi, işten çıkarmalar, hastalık belirtileri gösterdiği halde işçilerin muayenesi ve test uygulanması sağlanmadan çalışmaya devam ettirilmesi gibi olumsuz uygulamalar da tespit edilmiştir.

7

Salgın sürecinde, başta belediye olmak üzere birim ve çalışma alanlarına özgü riskler şöyledir:

Temizlik işleri, en riskli alanlardan biridir. Bu birimlerde çalışan işçilerin salgın sürecinde iş yükünün artması ve görev tanımına yeni işlerin eklenmesi, işçilere bu kapsamda bir eğitim verilmemesi, yeni görev tanımlarını gerçekleştirmeleri için yeteri kişisel koruyucu ekipmanın sağlanmaması, yakın mesafe çalışmanın yoğun olması, belediyelerin salgın kapsamındaki yeni görev ve sorumluluklarını yeni işçi istihdamı yapmaksızın var olan işçilerle sürdürmesi başlıca sorunlardır.

Fen işleri, atölyelerde sosyal mesafe kuralına aykırı bir biçimde yakın mesafe çalışmanın olması, işçilerin ortak kullanım alanlarının yetersizliği ve sterilizasyonunun yapılmaması sebebiyle yüksek riskli alanlardan biridir.

Sağlık hizmetleri, şehir içi ulaşım ve halkla ilişkiler gibi birimlerde çalışan üyelerimiz, halkla temasın yoğun olması, sosyal mesafe kuralına aykırı çalışmanın yaygın olması sebebiyle risk altındadır.

Kamu hastanelerinde çalışan üyelerimiz; kişisel koruyucu ekipman, fazla çalışma dayatması, iş yükünün artması, sağlık personeline alınan önlem ve ödemelerin "işçi" statüsünde olanlara sağlanmaması sebebiyle yüksek risk altındadır.

Konut işçileri, koruyucu önlem alınmaması ve malzeme tedarik edilmemesi sebebiyle risk altındadır.

ÜYELERİMİZİN TALEPLERİ KARŞILANSIN!

Araştırmamız kapsamında şubelerimizin, sendikamız işyerlerinden ilettiği talepler ile sendikamızın işyerlerine dönük işçi sağlığı politikaları şöyledir:

► Öncelikle belediye ve hastane hizmetlerinin önemli bir kısmının kesintiye uğramadan sürdürüleceği göz önüne alınarak, işyerlerimizde en az 3 aylık bir salgın süreci planlaması yapılmalı ve işyerlerimiz için “Acil Önlem Planı” hazırlanmalıdır.

► İşten çıkarma, zorunlu ücretsiz izin ve zorunlu yıllık izin kullandırma gibi hak ihlalleri son bulmalıdır.

► Uzaktan çalışmanın yapılabileceği alanlarda uzaktan çalışma yapılmalı, mümkün olmayan yerlerde ise çalışma saatleri 6 saatle sınırlandırılmalı, dönüşümlü çalışma düzeni uygulanmalı ve kısmi süreli çalışma bir ücret kaybına yol açmamalıdır.

► Az işçiyle yoğun çalışmanın yapıldığı ve özellikle salgın sebebiyle iş yükü artan birimlerde yeni işçi istihdamı yapılmalıdır.

► Risk grubunda yer alan üyelerimizin ücretli izne ayrılması sağlanmalı, 12 yaş ve altı çocuğu olan ebeveynlere ücretli izin verilmelidir.

► Örgütlü olduğumuz işyerlerinde yapılan iş/birim ve çalışma ortamının birlikte değerlendirilmesiyle risk değerlendirmesi yapılmalı ve buna göre önlemler alınmalıdır.

► İhtiyaca uygun kişisel koruyucu ekipman ücretsiz ve yeterli sayıda temin edilmelidir.

► Özellikle tuvalet, yemekhane, ortak çalışma ve dinlenme alanlarının kullanımının kişi yoğunluğu ve damlacık yolu ile bulaşmadan korunmak için önerilen sosyal mesafe kuralına göre düzenlenmelidir.

► Sık ve ortak kullanılan alanların temizliği yapılmalı, kişi yoğunluğu azaltılmalı ve işçi servislerinin hijyeni sağlanmalıdır.

► Giriş ve çıkışların yapıldığı alana hijyen malzemeleri konulmalı, parmak okuma gibi temas ile bulaşma risklerinin bulunduğu sistemler iptal edilmelidir.

► Kişisel hijyenin sağlanabilmesi için verilen mola sıklıkları artırılmalıdır.

► İşçilerin sağlık kontrolü düzenli olarak yapılmalıdır.

Sağlık sorunu yaşayan, hastalık belirtisi gösteren işçilere talep ettikleri an, çalışmaya devam eden işçilere ise düzenli olarak test uygulanması sağlanmalıdır.

► İşe girişlerde ve vardiya değişimlerinde ateş ölçümünün yapılmalı, ateşi yüksek işçi işyeri sağlık birimine ya da sağlık kuruluşuna yönlendirilmelidir.

Son olarak üyelerimizin işyerleri olan belediyeler, üniversiteler ve hastaneler kar amacı güden işletmeler değil kamuya ait alanlardır. Konut işyerlerini de bu kapsamda sayabiliriz.

İşçilerin sağlığı bir maliyet unsuru olarak görülmemeli, gerekli önlemler alınmalı, salgın süresince işçilerin sağlıkları tehlikeye atılmamalı ya da üyelerimizin hakları gasp edilmemelidir.

Üyelerimizin statülerinin kadrolu ya da belediye şirket işçisi olması gereği farklı muameleye tabi tutulması kabul edilemez. İşçinin sağlığını ve güvenliğini koruma yükümlülüğü işverenin en önemli sorumluluklarından biri olduğu gibi, işçilerin ciddi ve yakın tehlike durumunda çalışmaktan kaçınma hakkı, haklı fesih hakkının olduğunu hatırlatıyoruz. Üyelerimize, çalışırken Covid-19 teşhisi konulması ya da bu sebepten hayatını kaybetmesinin iş kazası ve meslek hastalıkları kapsamında olduğunu vurgulamaktayız.